

NÉZSA

Madegán Jánosné: Szorgalommal pótoljuk a föld hiányait.

Megyénk délnyugati községe, a Cserhát lábainál néha Pest megye felé kacsingat. Ottjártunkkor néhányan azt bizonygatták, ha átpártolnának a szomszéd megyébe, akkor talán jobban figyelnének rájuk... de erről később.

Néhány mondatban a múltból. A települést már a XV. században említik az okiratok. A XVII. századtól gyakran cserél gazdát a vidék. Voltak itt földesurak a bosnyákok — köztük egy esztergomi kanonok — aztán a Koháry-család tulajdona lett, majd 1770-ben gróf Klobusitzky István vásárolta meg. A XVIII. század elején még mindössze 12 magyar és egyetlen tót háztartást írtak össze. Az azóta eltelt majd háromszáz esztendő alatt mind több és több család őse költözött erre a szelíd vidékre. Magyarok, szlovákok egyaránt. Idei adatok szerint 1358 lakója van Nézsának.

Öt község közös tanácsa kapott helyet a faluközpontban felépített modern épületben. Innen szervezik, irányítják, 1973 óta Alsópetény, Legénd, Nógrádsáp, Keszeg és Nézsa sorsát.

De miért kacsingatnak néha az itteniek a szomszéd megyére? Némi maliciával emlegetik, hogy az egyesülés óta eltelt 7 esztendő alatt nemhogy Nézsán, de még a társközségekben sem volt jelentősebb beruházás. Pedig elkélne! Például egy művelődési házat nagyon szívesen fogadnának a nézsaiak, tekintve, hogy egyetlen olyan helyiség nincs a faluban, ahol legalább százán elférnének... Ezért úgy gondolják, ha Pest megyétől kérnének, talán még kapnának is valami kis pénzmagot, hogy a hön áhitott épület falait felhúzhassák. Csak arra a kis időre pártolnának át szomszédokhoz... Addig a mozt, a szakköröket, a híres kórust, a sportkört és még ki tudja mit, az iskola tornaszobája fogadja be, mert ez efféle univerzális művelődési helyiség lett. Bár kicsi, télen még kisebb is lehetne. Az ajtók, ablakok jobban zárhatnának, átfűthetőbbek lehetnének a vastag falak, jobban világíthatna a villany, mert mindezekkel mostohán bánik az egykori Reviczky-kastély.

Haj, ha új iskolánk lehetne... — sóhajtoznak a gyerekek, hümmögik a pedagógusok, fohászkoznak a szülők. A közéletet is jó volna megoldani, mondjuk egy vendéglővel. Dehát amíg mindez megvalósul, addig is élni kell valahogy.

Hogyan is élnek a nézsaiak?

A legegyszerűbb válasz: jól! Mi bizonyítja? A nagy házépítő kedv. Az elmúlt 5 esztendőben közel 60 új lakásba költöztek be a boldog tulajdonosok. Ha valaki sétára szánja el magát Nézsán, akkor találkozhat a régi és új faluval. A katolikus templom környékén a múlt szép tornácos házai állnak őrt, de ha kicsit tovább ballag az ember, már a Szondy utca nemrég épült új otthonait szemlélheti.

A falu napközben szinte kiürül, mert helyben kevés a munkalehetőség. Így aki nem a Május 1. Termelőszövetkezet ad kenyeret, az hajnalonta Vácra, Budapestre zótyog a prúszkölő munkásbuszon. Mióta a romhányi gyár fejlődésnek indult, azóta — eleinte kevesebben, majd

mind többen — ott is jelentkeznek munkáért. A szövetkezet, amely a kedvezőtlen adottságuk közé tartozik, itt-ott még javítani is kénytelen a rossz talajt, hogy a búza, a kukorica, a repce megteremjen. Ami a földből hiányzik, szorgalommal pótolja a közel 700 szövetkezeti tag.

Nem baj, csak egészség legyen! — tartják Nézsán, de azért gondoltak a nehezebb időkre is. Ezért letelepítették a körzeti orvost, a fogorvost és a körzeti védőnőt. Szociális gondoskodásra az elmúlt évben egymillió forint jutott a tanács költségvetéséből. A székhelyközség gondozónője hat idős nénit és bácsit ápol, segít. Vezetékes víz nincs, a fűrott kutak vize erősen nitráttartalmú, ezért az apróságok nem is ihatják.

Am tavasztól őszig — orvos ide vagy oda — nem érnek rá megbetegedni a nézsaiak, mert dolgos kezekre várnak a málnások, a kiskertek, a nyulaknak hozni kell a zöldséget, a legtöbb óiban malac rőtög.

Van forgalma az egyszem presszónak és az egyszem italboltnak. Ha valaki azonban hasznosabban szeretné eltölteni szabad idejét, az a tanácsház mögötti parkban levő bitumenes pályán rúghatja a bőrt. Gyakran meg is teszik. A legnépszerűbb a már hagyományos május elseji sporthap — az idén 800-an vettek részt rajta —, ahol apa a fiával állhat csatásorba, még inkább csatásorba. Épp a napokban egyesült az öt társközség apró sportköre, így nyilván nagyobb sikerrel veszik majd fel ellenfeleikkel a küzdelmet. A nógrádsápi focistáknak már az ösz-szefogás hozta meg a sikert: bejutottak a megyei első osztályba. A focit tehát rendszeres testedzést biztosít, de idényjelleggel a sakkozók is asztalhoz ülnek és a pingpongütőket sem lepi be a por. Hanem, ha a környékbellekkel szeretnének egy meccset játszani, akkor igen csak meg kell szervezni az utazást, például Rétság felé naponta mindössze három busz indul Nézsáról...

A vegyes kórusba, amely már szép sikereket mondhat magának, csak kevesen juthatnak be. Épp most jártak lemezfelvételen a Magyar Hanglemezgyártó Vállalatnál. Öröm, hogy az idén minden apróságot felvehettek az óvodába. Ahogyan mi láttuk, a tágas udvar játékaikhoz már csak a jó időre várnak a kicsik. Ha felkacsintanak az égre, nyilván szlovák naphívogatót dúdoznak az óvó néni segítségével. De nem csak az óvodában, hanem az általános iskolában is nyelvórák frissítik a szlovák anyanyelvű emlékezetet, a szakkör pedig csiszolja a tudást.

Hol borús az ég, hol meg kísüt a nap Nézsa fölött, de ma ünnep van a faluban. Itt a búcsú. Már napokai ezelőtt mindenki lázasan készülődött, süttött, főzött, takarított, csinosította a portát. Ilyenkor még a messzire elszármazottak is hazajönnek. „Az idén csak tizenketten leszünk, de tavaly huszonketten voltunk...” — legyintett egy kicsiny porta idős özvegyasszonya.

Mit is mondhatnánk? Jó mulatást Nézsa!

Írta: Hortobágyi Zoltán

Fényképezte: Kulcsár József

„Hej, ha új iskolánk lehetne...” sóhajtoznak a gyerekek. Az impozáns Reviczky-kastély mostohán bánik velük.

„Az idén csak 12-en leszünk, de tavaly huszonketten voltunk”.

Lichtenberger Ferenc is nem sokára boldog lakástulajdonos lesz.

A települést már a tizenötödik században említik az okiratok.

Öt község közös tanácsa kapott helyet a faluközpontban felépített modern épületben.